

## การศึกษาทบทวนของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญตามความคิดเห็นของครูในเขตอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์

อาคูปต์ แข็งกล้า \* ธาณี เกสทอง\*\*

### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทบทวนของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความคิดเห็นของครูและการปฏิบัติจริง ในสถานศึกษาของเขตอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ และเพื่อเปรียบเทียบทบทวนของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความคาดหวังของครูกับการปฏิบัติจริงของสถานศึกษาในเขตอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือครูในเขตอำเภอบรรพตพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครสวรรค์เขต 2 จำนวน 192 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.90 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

### ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อทบทวนของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความคิดเห็นของครูในเขตอำเภอบรรพตพิสัย อยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนการปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลางและระดับมาก

2. ระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อทบทวนการปฏิบัติจริงของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความคิดเห็นของครูในเขตอำเภอบรรพตพิสัย พบว่าความคาดหวังของครูในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในด้านสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ด้านสนับสนุนการนิเทศการจัดการเรียนการสอน และด้านการกำกับติดตามประเมินผล เปรียบเทียบกับการปฏิบัติจริงของผู้บริหารสถานศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

**คำสำคัญ:** ผู้บริหารสถานศึกษา/ การเรียนรู้ผู้เรียนเป็นสำคัญ/ ครู

\* นักศึกษาลัทธิศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2555

\*\* รองศาสตราจารย์ ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, ที่ปรึกษา



---

## The Role of Administrators in Promoting Student-Centered Learning as Viewed by Teacher in Banphot Phisai District, Nakhon Sawan Province

Akhub khaengkla\* Thanee Gesthong\*\*

---

### Abstract

The purpose of this research was to study the role of school administrators in promoting student-centered learning as perceived by the teachers in Banphot Phisai district and on their actual performance in supporting the facilities, their role in supervising the students, and their role in promoting, monitoring and evaluation. The subjects were 192 teachers from 50 schools in Banphot Phisai district, Office of Nakhon Sawan Primary Educational Service Area 2. The tool used in this study was a 5-point rating scale questionnaire about their opinions on the role of school administrators. Data analysis was through using percentage, mean, standard deviation and t-test.

The results showed that

1. Teachers' opinions regarding the role of school administrators in promoting student as perceived by the teachers in Banphot Phisai district are, overall, at a high level in every aspect where as the actual performance falls between a moderate up to a high level.

2. The opinions of the teachers on the role and practice of school administrators in promoting the learning of students are important, as perceived by the teachers in the district Banphot Phisai. The expectations of teachers are in promoting student learning by supporting facilities, supervision, teaching and learning monitoring and evaluation. Compared to the actual performance of school administrators, the difference is statistically significant at the .05 level.

**Keywords:** Administrators/ Student-Centered/ Teacher

---

\* Student in Master of Education degree in Educational Administration program, Nakhon Sawan Rajabhat university, 2012

\*\* Associate Professor in Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University, Advisor.

## บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในมาตรา 22 (2546: 11) กำหนดไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักการที่ทำให้ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด ในการจัดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติดังกล่าว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงจำเป็นต้องจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรมและจัดให้มีคุณภาพสูงสุด เพื่อให้เกิดการพัฒนาให้เป็นลักษณะของคนไทยที่พึงปรารถนา คือ ดี เก่ง และมีความสุข ด้วยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จากข้อความข้างต้นซึ่งสุมน อมรวิวัฒน์ (2543:ง; อ้างถึงใน สำราญ ปาละ. 2548: 1) กล่าวสนับสนุนว่าการเรียนรู้เป็นการจัดกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับศิษย์ การจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม และกิจกรรมที่ก่อให้เกิดธาตุรู้รวมกับการฝึกหัด อบรม กาย วาจา ใจ การเผชิญสถานการณ์แก้ปัญหาด้วยการคิดอย่างถูกต้อง กระบวนการเรียนรู้ที่แท้จริงเกิดผลจากการบูรณาการให้แก่ผู้เรียน ประสิทธิภาพการเรียนรู้ก็มุ่งตรงที่คุณลักษณะของผู้เรียนเป็นสำคัญ เมื่อแนวโน้มการเรียนการสอนที่เปลี่ยนไปบทบาทของผู้เรียนต้องสำคัญและมีความเด่นชัดมากขึ้น บทบาทของครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับผู้เรียนและบทบาทผู้บริหารที่จะให้การสนับสนุนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต้องมีการปรับเปลี่ยนไปด้วย และจากการศึกษาผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์เขต 2 ในปีการศึกษา 2552 ที่ผ่านมา และจากผลการทดสอบปลายปีในระดับต่าง ๆ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ยังอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยและเป้าหมายที่กำหนดไว้เกือบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยเฉพาะในเขตอำเภอบรรพตพิสัย จากการวิเคราะห์พบว่า สาเหตุที่สำคัญมาจากการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาไม่ปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2545 และนักเรียนไม่สามารถคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และการแก้ปัญหาได้และที่สำคัญครูผู้สอนส่วนมากยังไม่มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนและการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเท่าที่ควร และผู้บริหารสถานศึกษานับเป็นบุคคลที่สำคัญยิ่ง ในการวางแผนการและความเอาใจใส่ให้ครูผู้สอนได้เตรียมแผนการเรียนรู้เครื่องมือ และสื่อต่างๆ และมีความยินดีต่อการได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้เป็นผู้จัดกระบวนการการเรียนรู้ให้ประสบผลสำเร็จต่อการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2. 2552: 81)

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความคิดเห็นของครูในเขตอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

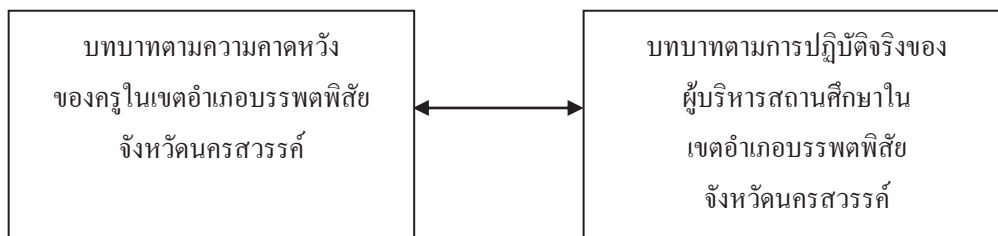
### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความคาดหวังของครูและการปฏิบัติจริงในสถานศึกษาของเขตอำเภอบรรพตพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความคาดหวังกับการปฏิบัติจริงของสถานศึกษาในเขตอำเภอบรรพตพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์เขต 2

### แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การบริหารการศึกษาในสถานศึกษาเป็นปัจจัยที่ชี้วัดการดำเนินนโยบายของการจัดการศึกษา หากผู้บริหารมีความสามารถสูงในการบริหารจัดการ โอกาสที่จะประสบผลสำเร็จในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ นักเรียนมีคุณภาพตามที่กำหนดนั้น สอดคล้องกับนวลจิตต์ เชาวศิริพิงศ์ (2545: 36-39) กล่าวว่าผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องเป็นบุคลากรหลักในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีบทบาทดังนี้

1. ด้านบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ โดยการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย จัดหาแหล่งเรียนรู้เพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง การจัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนเครื่องมือเครื่องใช้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ สนับสนุนการวิจัยเพื่อการแก้ปัญหาและการเผยแพร่ผลงานการจัดการเรียนรู้ที่ประสบผลสำเร็จ การสร้างขวัญและกำลังใจก็เป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้สามารถดำเนินงานไปได้ด้วยดี
2. ด้านบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนการนิเทศการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารสามารถสร้างกิจกรรมการนิเทศเพื่อพัฒนาครูให้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพได้ ด้วยการปรึกษาหารือ สร้างความตระหนัก การวางแผนการนิเทศการจัดการเรียนการสอน การดำเนินการนิเทศในรูปแบบต่างๆ สร้างความเข้าใจว่าการนิเทศเพื่อการแก้ไขไม่ใช่เป็นการจับผิด
3. ด้านบทบาทในการส่งเสริมกำกับติดตามประเมินผลเป็นบทบาทสำคัญที่ต้องดำเนินการเพื่อทราบผลความก้าวหน้า ด้วยวิธีการสร้างความตระหนักและความสำคัญของการกำกับติดตามและประเมินผล มีการวางแผนที่ดี มีการสรุปผลการกำกับ ติดตาม เพื่อนำผลการประเมินไปแก้ไขในครั้งต่อ ๆ ไป



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

### สมมุติฐานของการวิจัย

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคาดหวังของครูในเขตอำเภอบรรพตพิสัยมีความแตกต่างจากการปฏิบัติจริงของผู้บริหารสถานศึกษา

### วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความคิดเห็นของครูในเขตอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ มีรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

#### ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูผู้สอนของสถานศึกษาในเขตอำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์เขต 2 จำนวน 50 โรงเรียน รวม 389 คน

#### กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้ได้แก่ ครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนในสถานศึกษาในเขตอำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2554 ได้กลุ่มตัวอย่างจากครูผู้สอนในเขตอำเภอบรรพตพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 จำนวน 192 คน

#### ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคาดหวังของครูในเขตอำเภอบรรพตพิสัย ตามบทบาทดังนี้ 1) ด้านสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ 2) ด้านสนับสนุนการนิเทศการจัดการเรียนการสอน และ 3) ด้านการกำกับติดตามประเมินผล

ตัวแปรตาม ได้แก่ บทบาทตามการปฏิบัติจริงของผู้บริหารสถานศึกษาในความคิดเห็นของครูในเขตอำเภอบรรพตพิสัย ตามบทบาทดังนี้ 1) ด้านสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ 2) ด้านสนับสนุนการนิเทศการจัดการเรียนการสอน และ 3) ด้านการกำกับติดตามประเมินผล

### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Check list) จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความคาดหวังของครูกับการปฏิบัติจริงในเขตอำเภอบรรพตพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า(Rating Scale) 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.90 แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) บทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ จำนวน 22 ข้อ 2) บทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนการนิเทศการจัดการเรียนการสอน จำนวน 8 ข้อ 3) บทบาทในการส่งเสริมกำกับติดตามประเมินผล จำนวน 10 ข้อ รวมทั้งสิ้น 40 ข้อ

### การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์เขต 2 เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์เขต 2 จากนั้นประสานงานกับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์เขต 2 จำนวน 50 โรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอนจำนวน 192 คน และผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามด้วยตนเอง จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 192 คน ในระหว่างวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2555 ถึงวันที่ 16 มีนาคม 2555 ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 192 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

### การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์จัดระเบียบข้อมูล ลงรหัสและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติการวิจัยดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

ค่าสถิติพื้นฐานโดยแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 1- 2

3. เปรียบเทียบความคาดหวังของครูกับการปฏิบัติจริงของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในเขตอำเภอบรรพตพิสัย โดยการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้การทดสอบที (t-test) แบบจับคู่ (t-test) แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 1

**ตารางที่ 1** ผลการวิเคราะห์สรุปความคาดหวังของครูผู้สอนเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใน 3 ด้าน

รายการ	ระดับความคิดเห็น		แปลผล	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านบทบาทการส่งเสริมสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ	4.06	.537	มาก	1
2. ด้านบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนการนิเทศการจัดการเรียนการสอน	4.05	.647	มาก	2
3. ด้านบทบาทในการส่งเสริมกำกับติดตามประเมินผล	4.02	.699	มาก	3
รวมเฉลี่ย	4.04	.607	มาก	

จากตารางที่ 1 แสดงว่าครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาในเขตอำเภอบรรพตพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 ด้าน ( $\bar{X} = 4.04$ ) โดยเรียงลำดับดังนี้ ด้านบทบาทการส่งเสริมสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ( $\bar{X} = 4.06$ ) ด้านบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนการนิเทศการจัดการเรียนการสอน ( $\bar{X} = 4.05$ ) ด้านบทบาทในการส่งเสริมกำกับติดตามประเมินผล ( $\bar{X} = 4.02$ )

**ตารางที่ 2** ผลการวิเคราะห์บทบาทการปฏิบัติจริงของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาในเขตอำเภอบรรพตพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 ในภาพรวม

รายการ	ระดับการปฏิบัติจริง		แปลผล	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านบทบาทการส่งเสริมสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ	3.62	.511	มาก	1
2. ด้านบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนการนิเทศการจัดการเรียนการสอน	3.41	.628	ปานกลาง	2
3. ด้านบทบาทในการส่งเสริมกำกับติดตามประเมินผล	3.31	7.55	ปานกลาง	3
รวมเฉลี่ย	3.45	.586	ปานกลาง	

จากตารางที่ 2 แสดงว่าครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการปฏิบัติจริงของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาในเขตอำเภอบรรพตพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{X}=3.45$ ) โดยเรียงลำดับดังนี้ บทบาทการส่งเสริมสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ( $\bar{X}=3.62$ ) ด้านบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนการนิเทศการจัดการเรียนการสอน ( $\bar{X}=3.41$ ) และด้านบทบาทในการส่งเสริมกำกับ ติดตามและการประเมินผล ( $\bar{X}=3.31$ )

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความคาดหวังของครูกับการปฏิบัติจริงของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวม

รายการ	ระดับความคาดหวัง		ระดับการปฏิบัติจริง		N	correlation	Sig
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
1. บทบาทการส่งเสริมสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ	4.06	.537	3.62	.511	192	.240	.001
2. ด้านบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนการนิเทศการจัดการเรียนการสอน	4.05	.647	3.41	.628	192	.096	.183
3. ด้านบทบาทในการส่งเสริมกำกับติดตามประเมินผล	4.02	.699	3.31	.755	192	.126	.081
รวมเฉลี่ย	4.04	.607	3.45	.586	192	.131	.070

จากตารางที่ 3 แสดงว่า ระดับความคาดหวังของครูผู้สอนที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา และระดับการปฏิบัติจริงของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในเขตอำเภอบรรพตพิสัย ในภาพรวมทั้ง 3 ด้านประกอบด้วย ไม่สัมพันธ์กับระดับการปฏิบัติจริงของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา และค่าเฉลี่ยแสดงให้เห็นว่าครูมีความคาดหวังสูงกว่าการปฏิบัติจริง

### สรุปผลการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในความคาดหวังของครูกับการปฏิบัติจริงในสถานศึกษา โดยพบว่าระดับความคาดหวังของครูต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาในเขตอำเภอบรรพตพิสัย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 ภาพรวมสูงกว่าการปฏิบัติจริงของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอบรรพตพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2

2. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความคาดหวังกับการปฏิบัติจริงของสถานศึกษาในเขตอำเภอบรรพตพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 ในทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนสิ่งแวดล้อมความสะดวกต่าง ๆ ด้านบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนการนิเทศการจัดการเรียนการสอน และด้านบทบาทในการส่งเสริมกำกับติดตามประเมินผลมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

### อภิปรายผล

1. บทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนสิ่งแวดล้อมความสะดวกต่าง ๆ ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่างเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทำให้เกิดการส่งเสริมสนับสนุนการจัดสภาพบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในโรงเรียนและห้องเรียน ให้เอื้อต่อการเรียนรู้และสร้างแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมต่อการศึกษาในทศวรรษปัจจุบัน แต่ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนมากมักปล่อยให้เป็นการกระทำที่ของครูผู้สอนดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปตามลำพัง การจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดซื้อวัสดุ สื่อ อุปกรณ์ เอกสาร หนังสือ สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ก็จัดสรรให้ในจำนวนที่จำกัดทำให้ไม่เพียงพอ และที่สำคัญข้อจำกัดของสื่อเทคโนโลยีและความรู้ความสามารถในการใช้ของครูก็เป็นอุปสรรคต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธีรวัฒน์ สิริบัติ (2549: 124) ที่พบว่า บทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และการเปรียบเทียบบทบาทของครูในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตามสถานภาพโดยรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. บทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูอยู่ในระดับมาก แต่การปฏิบัติจริงของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีทัศนคติต่อการบริหาร โรงเรียนตามข้อกำหนดและระเบียบว่า ผู้บังคับบัญชาต้องทำตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาอย่างเคร่งครัด และเมื่อนิเทศติดตามงานส่วนมากผู้บริหารสถานศึกษาจะได้รับคำตอบที่อาจไม่ตรงกับความเป็นจริงที่ได้รับ และอาจเป็นเพราะครูส่วนใหญ่ไม่นิยมให้ผู้บริหารสถานศึกษาหรือคณะผู้นิเทศ มาทำการนิเทศหรือตรวจสอบในขณะที่ตนสอนอยู่ ซึ่งมีความรู้สึกว่าการถูกจับผิดมากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุขุมพร สมิตินันท์ (2545: 64) ที่พบว่า บทบาทของผู้บริหารด้านการจัดการ โรงเรียนมีการปฏิบัติและความคาดหวังอยู่ในระดับมาก สำหรับบทบาทของผู้บริหารด้านการสนับสนุนการเรียนการสอน ด้านการนิเทศภายใน ด้านการวัดและประเมินผลมีการปฏิบัติอยู่

ในระดับปานกลาง ความคาดหวังอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของแมททอกซ์ (Mattox, 1987: 6061-A) ที่ได้ทำการศึกษาความต้องการในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ในรัฐอิลลินอยน์ สหรัฐอเมริกา ผลวิจัยพบว่า ความต้องการที่อยู่ในระดับมากคือ ความต้องการจะมีความสามารถในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการนิเทศและการประเมินผล และต้องการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาหลักสูตร

3. ด้านบทบาทในการส่งเสริมกำกับติดตามประเมินผลของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นบุคคลที่สำคัญที่จะต้องมียุทธศาสตร์ในการดำเนินการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยการประชุมชี้แจง ประสานงานสร้างความเข้าใจให้ทุกฝ่ายเข้าใจ รวมทั้งการกำกับ ติดตามวัดและประเมินผลของครูผู้สอน แต่ในการวิจัยผู้บริหารไม่สามารถส่งเสริมให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล ตามแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้อย่างแท้จริง ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาส่วนมากใช้เวลาไปกับการบริหารงานในด้านอื่นๆ มากกว่างานในด้านนี้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธีรวัฒน์ ศรีบัติ (2549: 125) ที่พบว่า บทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และการเปรียบเทียบบทบาทของครูในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1 จำแนกตามสถานภาพโดยรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ครูมีบทบาทมากกว่าผู้บริหารสถานศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของสำราญ ปาละ (2550: ข) ที่พบว่าบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการวัดและประเมินผลส่วนใหญ่ครูผู้สอนมีความคาดหวังต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับมาก ซึ่งสูงกว่าระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการปฏิบัติจริงของผู้บริหารสถานศึกษา

4. ครูผู้สอนมีทรรศนะว่าบทบาทที่คาดหวังกับการปฏิบัติจริงของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในเขตอำเภอบรรพตพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2 โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกประเด็น โดยความคิดเห็นของครูต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบทบาทการปฏิบัติงานของบุคคลทั้งสองฝ่ายซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความแตกต่างกัน โดยผู้บริหารอยู่ในฐานะผู้บังคับบัญชาของหน่วยงาน ซึ่งรับผิดชอบโดยตรงด้านการบริหารจัดการในภาระงานด้านต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาในการส่งเสริมสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ การส่งเสริมการนิเทศการจัดการเรียนการสอน และการส่งเสริมกำกับติดตามประเมินผล สอดคล้องกับงานวิจัยของอดุลศักดิ์ ศรีปัญญา (ออนไลน์) ที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ มีความคิดเห็นโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการศึกษาของธวัช บุญยมนิ และฉันทนา จันทร์บรรจง (ออนไลน์) ที่พบว่า

1. ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีอุดมคติที่ดีต่อหน้าที่ในบทบาทด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ในทุกด้าน 2. บทบาทที่รับรู้ในภาพรวมและในรายด้านอยู่ในระดับมาก 3. บทบาทที่เป็นจริงโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 4. บทบาทที่รับรู้กับบทบาทที่เป็นจริงทั้งในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

### ข้อเสนอแนะ

#### ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ด้านบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจให้กับครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทราบถึงบทบาทภารกิจของตนให้ชัดเจนและต่อเนื่อง มุ่งส่งเสริมให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การวางแผน การพัฒนาการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. ด้านบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนการนิเทศการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีข้อมูลและระบบสารสนเทศ เพื่อการบริการข้อมูลในการวางแผน โดยเฉพาะ การส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีนวัตกรรมเพื่อจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้มีประสิทธิภาพ สร้างความตระหนักและความสำคัญของสื่อ การบริการ ตลอดจนการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการเรียนรู้ออนไลน์ การบริการแนะแนวครอบครัวกลุ่มเป้าหมาย การนิเทศภายใน มุ่งส่งเสริมให้บุคลากรภายในสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมในการวางแผน สร้างความตระหนักในการปรับวิสัยทัศน์ด้านการนิเทศภายในเพื่อการพัฒนา มิใช่เป็นการจับผิดหรือสั่งสอน

3. ด้านบทบาทในการส่งเสริมกำกับติดตามประเมินผล ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลตามหลักสูตรให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรมีการส่งเสริมให้นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง ซึ่งมีหลายรูปแบบหลายเทคนิควิธีการ

#### ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีระดับการปฏิบัติจริงในด้านบทบาทการส่งเสริมสนับสนุนการนิเทศการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านบทบาทการส่งเสริมสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาการจกระบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างเหมาะสมต่อไป

2. ควรมีการศึกษาขนาดของสถานศึกษาที่แตกต่างกันและปัจจัยความรู้ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาที่อาจมีผลต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ออนไลน์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

### รายการอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- ชวีช บุญยณีย์ และฉันทนา จันทร์บรรจง. (2547). บทบาทในอุดมคติ บทบาทที่รับรู้ และบทบาทที่เป็นจริงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : [http://office.nu.ac.th/nu\\_journal/pdf/journal/12\(1\)37-46](http://office.nu.ac.th/nu_journal/pdf/journal/12(1)37-46).
- ธีระวัฒน์ ศิริบัติ. (2549). บทบาทของครูในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความคิดเห็นของผู้บริหารของสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา (การบริหารการศึกษา). เลข: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- นวลจิตต์ เขาวงกตพิงศ์ และคณะ. (2545). ชุดฝึกอบรมผู้บริหาร: ประมวลสาระบทที่ 5 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.
- สยมพร สมิตินันท์. (2545). บทบาทของผู้บริหารในการสนับสนุนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองเชียงราย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา (บริหารการศึกษา). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2. เอกสารรายงานผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาปีการศึกษา 2552. (2552). นครสวรรค์: สำนักงานฯ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2. (2554). เอกสารระเบียบคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียน พ.ศ. 2554. (2554). นครสวรรค์: สำนักงานฯ.
- สำราญ ปาละ. (2550). การคาดหวังของครูผู้สอนต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมสนับสนุนการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่าน เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา (การบริหารการศึกษา). อุตรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- อดุลศักดิ์ ศรีปัญญา. (2545). สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.thaiedresearch.org/thaied/>
- Mattox, D. (1987). A Study of inservice needs of Illinois Public School Elementary principles. **Dissertation Abstracts International**. 12(1): 1.

\*\*\*\*\*